

Івасик Роман

слухач магістерської програми

науковий керівник:

Бруханський Руслан

д.е.н., професор

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

ПРОБЛЕМИ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУХГАЛТЕРА НА ЗАСАДАХ АУТСОРСИНГУ

Залежно від того, як організовано процес отримання і переробки економічної інформації, залежить ефективність роботи підрозділів підприємства. Тому особливої уваги потребує правильна постановка обліку на підприємстві. Керівництво доволі часто вдається до ведення обліку на засадах аутсорсингу, враховуючи переваги і недоліки. Скорочення витрат є важливим фактором, але не єдиною причиною для укладення договору про аутсорсинг. Часто підприємства схильються до аутсорсингу для збільшення вільного часу і ресурсів з метою розширення діяльності та зростання.

Перевагою від передачі ведення бухгалтерського обліку іншим підприємствам є можливість отримання додаткових суміжних послуг. Такими послугами можуть бути реєстрація юридичних осіб різних організаційно-правових форм, підготовка і здача звітності, внесення змін до установчих документів, відновлення бухгалтерського обліку, супровід ліквідації та реорганізації.

Можна виділити переваги та недоліки, які може отримати підприємство-замовник у випадку його звернення до аутсорсингових фірм (рис. 1.).

Рис. 1. Переваги та недоліки бухгалтерського аутсорсингу

Переваги можна описати так:

- покращення якості облікових робіт;
- зниження витрат на організацію робочих місць, оплату праці;

– можливість отримання консультацій аудитора та юридичної допомоги від фірми-аутсорсера [1, с. 197];

– зниження шахрайства або розкрадання;

– усунення ризиків, пов'язаних з лікарняним бухгалтером, його відпусткою;

Бухгалтерський аутсорсинг має також і недоліки. О. В. Білоцерківський та Ю. Ю. Чудновець пропонують вирішити ці недоліки так:

– переорієнтувати українські аутсорсингові компанії на потреби клієнта, підвищення якості;

– розробити програму розвитку ринку аутсорсингових послуг;

– вдосконалити законодавчу базу;

– приділення уваги безпеці та конфіденційності інформації замовника [2, с. 47].

Значна частина підприємств передає функції ведення обліку зовнішнім суб'єктам і все частіше для позначення цього процесу вживається поняття «бухгалтерський аутсорсинг». Проводячи комплексне дослідження бухгалтерського обліку в умовах аутсорсингу Скакун Л. С. запропонував трактувати бухгалтерський аутсорсинг з врахуванням економіко-правового та облікового підходів [3, с. 10]. Таке розмежування є не зовсім правильним, адже для організації бухгалтерського обліку не менш важливим є його правова та економічна сторони. На сьогодні відсутнє нормативне закріплення саме облікового підходу. Чинне законодавство дає можливість обрати одну із чотирьох форм організації обліку. Дві форми організації обліку – користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку; ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою – по суті і представляють собою бухгалтерський аутсорсинг. Прийняти бухгалтерський аутсорсинг за окрему форму організації обліку також не можна. З облікової сторони це є поєднання кількох форм організації обліку, які передбачають передачу бухгалтерських функцій зовнішнім суб'єктам. До виникнення проблем щодо впровадження бухгалтерського аутсорсингу на практиці призводить відсутність роз'яснень на законодавчому рівні.

На сьогодні є деякі розбіжності стосовно розмежування понять «аутсорсинг» та «надання послуг». На думку А. М. Поплюйко, відмінною рисою аутсорсингу від інших форм надання послуг є наявність бізнес-процесу [4]. Проте на думку С. Л. Безручук та С. М. Лайчук ці поняття є взаємозамінними [5, с. 47].

Немає такої моделі бухгалтерського аутсорсингу, яка була б універсальною та підходила для всіх суб'єктів господарювання. Щоб прийняти правильне рішення щодо вибору конкретного виду бухгалтерського аутсорсингу потрібно проаналізувати всі його різновиди та врахувати особливості кожного, які підійдуть конкретному підприємству.

Для забезпечення організації процесу бухгалтерського аутсорсингу проведено дослідження його видів. Науковцями наводиться значна кількість класифікаційних ознак та видів аутсорсингу. Види аутсорсингу за сферами впровадження:

– ІТ-аутсорсинг;

– виробничий аутсорсинг;

– аутсорсинг бізнес-процесів;

– аутсорсинг персоналу.

Переважно, розглядаючи проблеми організації бухгалтерського аутсорсингу, приділяється увага конкретним його видам. Особливості здійснення та характеристику наводять щодо косорсингу, офшорингу та іншими моделями надання послуг. Тому дослідження видів бухгалтерського аутсорсингу є досить актуальним.

Класифікація видів бухгалтерського аутсорсингу нормативно-правовими актами не затверджена. Але в науковій літературі найчастіше виділяють такі класифікаційні ознаки:

– сфера застосування;

– види і форми відповідальності;

– взаємодія із зовнішніми органами;

– замовник;

– види звітності, що формується;

– спрямованість послуг на задоволення потреб клієнта.

Також багато науковців розглядають такі види аутсорсингу, як повний та частковий. Повний аутсорсинг являє собою передачу підприємством всіх функцій бухгалтерії аутсорсеру, а частковий передбачає передачу тільки деяких неосновних функцій, таких як ведення кадрового обліку, складання і подання звітності, контроль за правильністю нарахування та виплатою зарплати.

Отже, підприємства забезпечують зовнішню діяльність у сфері бухгалтерського обліку, обираючи з широкого кола можливих моделей надання бухгалтерських послуг. Власник підприємства або керівник, що займається питаннями розподілу обов'язків у сфері бухгалтерського обліку, беручи до уваги переваги і недоліки, визначають характер співпраці та модель надання послуг.

Список використаних джерел

1. Момот В. М., Смоляк О. О. Бухгалтерський аутсорсинг як метод антикризового управління // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. 2014. Випуск 9-1. Частина 2. С. 196-199.
2. Білоцерківський О. В., Чудновець Ю. Ю. Аналіз можливостей використання фінансового аутсорсингу на підприємствах України // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. 2018. № 1 С. 39-49.
3. Скакун Л. С. Бухгалтерський облік в умовах аутсорсингу: автореф. Дис.. ... к.е.н.: 08.00.09; Житомир. Держ. Технол. Ун-т. Житомир, 2010. 21 с.
4. Поплюйко А. М. Бухгалтерський аутсорсинг: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні // Фінанси, облік і аудит. Вип. 18. С. 335-340. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2011_18_43
5. Безручук С. Л., Зайчук С. М. Аутсорсинг, лізинг персоналу або послуги з бухгалтерського обліку: критична оцінка термінів // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2008. № 3(12). С. 41-60.